

Lerums Naturskyddsförening (LNF) i samverkan med God Miljö i Centrum (GMC), Järnvägsföreningen och Hörselskadades Förening (förkortningen LNF omfattar härefter samtliga föreningar, organisationer och enheter som anslutit sig till detta programförslag)

Övergripande handlingsplan avseende BULLER orsakad av fordons- och järnvägstrafik inom Lerums kommun.

Ansvarig utgivare: Jan Nordin

Datum: 2015-09-13

Bakgrund

Det tydligaste och sannolikt största miljöproblemet i Lerums kommun är relaterat till den omfattande trafik som passerar via motorvägen E20, järnvägen samt inom kommunens tätorter. För boende i kommunen samt för var och en som besöker Lerums kommun blir detta med all önskvärdhet tydlighet bekräftat genom det ständigt närvarande trafikbullret.

LNF delar det mycket ambitiösa mål Lerums kommun definierat i "Vision 2025" i vilket framgår att Lerum skall bli Sveriges ledande miljökommun. Ett omfattande miljöarbete har påbörjats inom kommunens olika verksamheter och miljöfrågan har fått en framskjuten position i de olika förvaltningarnas och de kommunala bolagens verksamhetsbeskrivningar.

Det är dock oklart hur det här målet har brutits ner i handlingsplaner och aktiviteter samt hur delmål prioriteras och mäts. Vidare saknas en koordinerande funktion för miljöfrågan inom kommunens förvaltning, vilket sannolikt är en förutsättning för att bedriva ett effektivt och systematiskt miljöarbete.

LNF noterar att kommunen i sin "Vision 2025" saknar en övergripande strategi och därmed sammanhängande handlingsplan och mätmetod för en reduktion av det totala bullret, och också övrig miljöpåverkan orsakad av trafiken på E20, järnvägen samt inom kommunens tätorter.

LNF:s uppfattning är vidare att det sannolikt kommer att bli mycket svårt att uppnå den höga målsättningen i "Vision 2025", och att få ett erkännande som en miljökommun av en allmänhet, utan ett prioriterat och uppriktigt arbete för att reducera trafik och buller inom kommunen.

LNF:s målsättning

LNF:s målsättning inom den närmaste 5-årsperioden är

1. en förbättring av ljudabsorberingen hos befintligt bullerplank utefter E20.
2. en fortsatt utbyggnad av ett effektivt och ljudabsorberande bullerplank genom tätorterna Lerum, Stenkullen och Floda.
3. att E20 skall beläggas med "tyst asfalt".
4. en reduktion av hastigheten på E20 till 80 km i timmen.
5. en reduktion av hastigheten inom kommunens tätorter till 40 km i timmen.
6. att andelen pendelkilometer per bil reduceras.
7. en reduktion av andelen lokala resor med bil.

8. att andelen dubbfria- samt lågljudsdäck inom kommunen ökas.
9. att värna om icke bullerpåverkade områden.

LNF:s roll

LNF:s roll är att

- fungera som opinionsbildare och informationsgivare till LNF:s medlemmar och kommunens invånare.
- vara en tydlig kravställare mot kommunens förvaltning och politiska ledning.
- vara en aktiv samarbetspartner till kommunens förvaltning och politiska ledning.
- initiera och driva förändringsarbete inom "livsstilsfrågan trafik" för kommunens invånare*.
- samverka med NF regionalt och nationellt
- samverka med NF i Göteborg, Partille och Alingsås
- samverka med Näringslivsrepresentanter

Varför bullerfrågan?

Trafikproblematiken inom Lerums kommun innehåller självfallet alla de klassiska miljö- och klimatpåverkande faktorerna såsom:

- partikel- och avgasföroreningar
- CO2-emission
- buller (innehåller en folkhälsodimension)
- konsumtion av ändliga resurser
- dessutom innebär trafikens transporter en säkerhets- och miljörisk för boende och besökare i kommunen

LNF:s ambition är att självfallet att uppnå en positiv utveckling avseende alla dessa faktorer. LNF:s uppfattning är dock att bredast effekt avseende samtliga dessa faktorer uppnås genom en fokusering på bullerproblematiken. Bullret från personbilar, lastbilar och tåg är ständigt närvarande inom kommunens tätorter och någonting som sannolikt uppfattas som en av de mest negativa aspekterna med boende inom Lerums kommun även av medborgare som i övrigt inte är miljöengagerade. Då ett så brett engagemang som möjligt från kommunens invånare är en förutsättning för förändring och förbättring har LNF därför valt att fokusera på bullerfrågan i detta skede av processen.

Aktiviteter och tidplan 2015

Organisation och förankringsprocess med nätverk

1. Förmöte med ett begränsat antal personer även utanför LNF: styrelse. Genomfört 2015-08-25.
2. Presentation av programmet vid GMC's möte 2015-09-16.

Handlingsplan Buller

3. Presentation av programmet vid Naturskyddsföreningens möte med kommunledningen 2015-10-12,
4. Inbjudan till Runda-bordssamtal med en vidare krets personer utanför LNF:s styrelse. Bör vara genomfört senast vid November månads utgång. Representanter från kommunen, kyrkan, idrottsrörelsen, skolan och större boendeföreningar bjuds in.
5. Pressrelease i Lerums Tidning samt Floda Tidning.
6. Etablera styrgrupp med deltagare från respektive ansluten förening/organisation.
7. Söka engagerade inom LNF. Eftersök intresserade via maillista (160 pers) och Programblad Genomfört 2015-09. Deltagande i CMC:s opinionsmöte 2015-10-19 om vitbok 3.
8. Anordna möte hösten 2015 där allmänhet och LNF:s medlemmar bjuds in. Namnkunnig talare inom buller och/eller folkhälsoproblematiken relaterad till buller. LNF:s bullerprogram presenteras med möjlighet för intresserade att anmäla sig för aktivt deltagande.

Presentationsmaterial

1. En uppsättning presentationsmaterial bör göras omfattande trafik och buller samt dess miljö- och hälsopåverkan. Faktapresentation. Enkel och lättförståelig presentation.
2. En uppsättning presentationsmaterial bör göras avseende LNF:s "Bullerprogram" och dess olika beståndsdelar. Hur sker samarbete? Vår roll? Målsättningar? Etc.

Samarbete med Lerums kommun

1. Bör etableras och formaliseras under resterande del av 2015. Form för möten samt med vilken intervall.
2. Transparent beskrivning av kommunens miljöarbete, mål, handlingsplaner och verksamhetsstyrning inom miljöområdet.
3. Namn hos kommunen: Johanna Wahlqvist, Miljöcontroller. Christian Mattsson, processledare.
4. Rutger Fridholm, kommunalråd med ansvar för sektor samhällsbyggnad.

Faktainsamling

1. Studera "Lerums Framtidsplan ÖP 2008 tematiskt tillägg: "BULLER".
2. Infrastrukturproposition 1997.
3. Direktiv inom EU och bidragsmöjligheter.
4. Benchmark med andra kommuner och NF.
5. Trafikverkets bullerreducerande arbete.
6. Enkel enkät, via FB eller annat social media till boende inom kommunen. Hur upplevs buller?
7. Lagstiftning inom området buller.

Bullermätning

1. Ta del av de bullermätningar som är gjorda av kommunen.
2. Planerade bullermätningar? Var ?

3. Skall LNF initiera egen analys via konsult eller genom att engagera Chalmers? Kanske kan vara intressant för en avhandling?

Aktiviteter och tidplan 2016

Samarbete med övriga intresseorganisationer .

Pågående under hela året 2016.

Utvidgning av nätverket och anslutna föreningar är eftersträvansvärt. Beslut fattas av styrgruppen vilka ytterligare föreningar och organisationer vi skulle vilja ansluta till programmet samt på vilket sätt vi skall nå fram med budskapet.

Samarbete och erfarenhetsutbyte inom Naturskyddsföreningen. Etableras under första delen av 2016.

1. Centralt med NF:s riksstyrelse
2. Regionalt exempelvis via regionkansliet Väst
3. Göteborg
4. Alingsås
5. Partille

Bullerbegränsning genom ändrat beteende

Under första delen av 2016 arbeta fram ett programförslag för beteendeförändring hos kommunens invånare avseende det sätt vi transporterar oss till och från jobbet, till och från träning och föreningsverksamhet samt för våra allmänna transporter inom kommunens gränser.

Ett sådant programförslag kan till exempel innehålla frågor såsom:

1. Ett effektivare pendelåkande från Alingsås och Lerum. Kan Alingsås och Lerums Kommun och kommunledning påverkas?
2. Kan kollektivåkande subventioneras ytterligare?
3. Kan samåkande stimuleras eller påverkas? Taxiresor till Landvetter?
4. Kan vi påverka de större företag som tillhandahåller tjänstebilar så att krav ställs på dubbfria däck och tystare däck.
5. Skall/kan kommunen ge anvisningar om bullerbegränsning avseende trädgårdsredskap?
6. Hur stimulera cykel och promenad istället för bil avseende kortare sträckor inom tätort?
7. Tävling mellan föreningar avseende grad av samåkande till träning och match?
8. Skall LNF äga/subventionera ett elfordon och erbjuda gratis transport inom ett begränsat område mot uppvisande av medlemskap i LNF = marknadsföring för buller/trafikprogrammet och LNF. Skulle vi kunna finansiera ett sådant projekt genom sponsorintäkter?
9. Gång- och cykelväg mellan Aspens station och Jonserd genom att använda den gamla banvallen.

Information och kommunikation som del av opinionsbildning etableras under första delen av 2016.

1. Tidningsartiklar och insändare i Lerums tidning, Floda Nyheter och GP.
2. Facebookgrupp – "Buller i Lerums kommun".
3. LNF:s hemsida egen flik för buller
4. Blogg
5. Trycksaksutskick 2 ggr per år
6. E-post information till 160 medlemmar
7. Informationsmöten
8. Studiefremjandet
9. Information på skolor och föreningar
10. Kampanjer tex stickers på bilar "I Lerum sänker vi hastigheten för miljön, bullret och säkerheten"
11. Artiklar i Naturskyddsföreningens nationella tidning "Sveriges natur"

Vem gör vad och när?

Styrgruppen väljer ordförande och sekreterare och utser aktörer och bestämmer ansvarsfördelningen för planerade åtgärder. En schematisk tidplan delges alla aktörer som samordningsinstrument. Den innehåller tider för beslutstillfällen i LNF och kommunen, styrgruppens möten och planerade aktiviteter samt övriga mötes- och annonstider. Tidplanen kan göras årsvis. Ekonomiska åtaganden förutsätter godkännande av LNF:s styrelse.

Projektdokumentation

Projektet redovisas med en rapportserie där återopade utredningar, analyser etc bifogas. All information väsentlig för styrning och utveckling av programmet skall finnas samlad och katalogiserad under denna övergripande handlingsplan.

Exempel på bilagor: Fysiskt bullerskydd

1. Var i kommunen skall det finnas?
2. Hur skall de vara konstruerade? Estetik kontra ljudabsorbering.
3. Hastighetsbegränsning inom tätort.
4. Hastighetsbegränsning på motorväg.
5. Bullerbegränsning avseende godståg.
6. Tyst asfalt

A) Bilagor: Lagstiftning och regelverk

B) Bilagor:

B1 Exempel på struktur av miljöprogram